

JAAP VAN DEURZEN

**VAN DEURZEN
DRAAIT DOOR**

Ontwerp omslag
Bart van den Tooren

Afbeelding omslag
© Bob van Deurzen Photography

Ontwerp binnenwerk
Zeno Carpentier Alting

ISBN 9789464566710
e-ISBN 9789464566772
NUR 320

© 2026 Jaap van Deurzen, p/a Uitgeversmaatschappij Walburg Pers,
Zutphen
© 2026 Uitgeversmaatschappij Walburg Pers, Zutphen

www.walburgpers.nl

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand,
of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij
elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige
andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de
uitgever.

SCÈNES UIT EEN HUWELIJK

11.30 uur in de ochtend.

Het is 21 graden. Het lijkt hoogzomer. Buiten regent het zonnestralen. Het zweet gutst van mijn kop. Blond en ik besluiten te gaan fietsen. Bekijk het maar! Wind in het haar! Wegwezen. We spreken af om een rondje van veertig kilometer te gaan rijden. Dat is ruimschoots behapbaar voor de accu van de elektrische fiets van Blond. Ze is als de dood om ergens in de Gooise toendra te stranden met een lege batterij. De landelijke omgeving van Weesp is wonderschoon. De Vecht slingert als een glinsterende anaconda door het rurale landschap. Op pad! Wacht! Er is nog één horde: Hoe krijg ik Blond zo snel mogelijk in de startijzers?

Ik moet altijd denken aan de magistrale korte film met Stan Laurel & Oliver Hardy, ofwel de Dikke en de Dunne. Bepakt en bezakt zitten ze in de auto midden in hun woonwijk en staan op het punt op vakantie te gaan. Ze worden hartelijk uitgezwaaid door de buren. *'Goodbye, have a nice trip!'* roepen die om beurten enthousiast. Dat blijven ze de volgende tien minuten doen. Want de twee komieken komen geen meter verder en doen een soort surplace. Beleefd blijven ze naar iedereen zwaaien maar gaan nergens heen: *'Goodbye, Thank you! Goodbye!'*

Het geeft een beetje een idee hoe ik me voel tijdens de prelude van dit fietstochtje. Het ó zo bevrijdende zinnetje: 'Klaar! We gaan!' laat lang op zich wachten. De inleidende

beschietingen beginnen. Boven hoor ik de woeste knallen van open- en dichtslaande kastdeuren. Er wordt een kledingkeuze gemaakt. Bij Blond gaat dat net zo snel als dikke stront door een zeefje.

Na tien minuten schrijdt hare hoogheid als een volleerd model de trap af. Ze is geheel gehuld in maagdelijk wit en heeft wel wat weg van een menselijke melkfles.

Blond: 'Hoe vind jij dit staan?'

Ik: 'Prachtig! Lekker 's zomers. Mooi wit, hoor.'

Blond: 'Tuttig, bedoel je?'

Ik: 'Nee, dat zeg ik niet. Leuk! Sportief! Vlot! Hoe moet ik het anders zeggen? Alles staat jou goed.'

Blond: 'Ja, dat zeg je altijd. Maar één je het ook echt? Je vindt het dus nietuttig, al dat wit?'

Ik: 'Blond, je gaat fietsen, je hoeft niet op een catwalk te lopen. Wat je nu aan hebt is supermooi. Ton sur ton. Wit op wit. Oké, je lijkt een beetje op Pleegzuster Bloedwijn zonder hoofdkapje, maar je zit op een fiets, hè? Hahaha. Grapje!'

Blond: 'Wat ben je toch een enge lubstek, hè!* Ik trek het wel uit.'

Het is een strategische blunder! Ik leer het nooit. 'Maak nooit grappen over haar kleding.' Het is bij ons thuis één van de tien geboden. Ik schep grof gemalen koffie in een cafetière en giet er kokend water overheen. Ik sla de courant open en begin te lezen.

11.55 uur in de ochtend.

Blond komt in een fleurig gewaad naar beneden. Ik krijg even het beeld van een levende lolly op mijn netvlies.

Blond: 'Mooi hè? Dit was vorige week in de uitverkoop.'

* Lubstek: Rotterdams voor engerd, griezeld

Die jurk is van puur zijde. Die zit zó lekker. Mooie kleuren, hè? Wat vind jij?’

Ik (met misschien iets te veel crescendo in de stem): ‘Prachtig! Echte zijde? Lekker, joh! *Vintage Woodstock!* Zullen we nu gaan?!’

Blond: ‘Als dit er niet ’s zomers uitziet, dan weet ik het ook niet meer. Maar ik vind jou toch een beetje bedenkelijk kijken. Heb ik gelijk?’

Quasi verbaasd kijk ik haar met wijd opengesperde ogen aan en speel de belichaamde onschuld. (Dit acteespel verdient een Gouden Kalf!)

Ik: ‘Bedenkelijk? Hoe kom je daar nou bij, dit past helemaal bij jou. Het-is-héél-erg-mooi!’

Blond: ‘Ik heb ook nog wat anders gekocht, dat wil ik je ook nog heel even laten zien. Dat past misschien beter bij die sneakers.’

12.27 uur in de middag.

De keuze valt op de Flowerpower-jurk. We gaan op pad. Blond fietst op afbetaling. Ze trapt drie keer de trappers rond en laat haar fiets dan uitrollen. Enthousiast geeft ze een beschrijving van alles wat ze om zich heen ziet. De zon, de vogels, de passanten, de woonboten op de Vecht. Ze zegt nog net niet: ‘Jottem, een boom!’

Als ik van een afstand door mijn wimpers gluur, lijkt het alsof er een kleurige zuurstok door het landschap schuift. Het is een tenue van een leidster die koste wat kost zichtbaar moet blijven voor een aan haar toevertrouwde roedel padvindertjes met staar. Het is een feestje om Blond in zo’n blijde Mien-met-de-mandoline-stemming te zien. Zolang het duurt. Want na ongeveer twee kilometer hoor ik de gebruikelijke noodkreet: ‘Kont! Keren! Ik ben mijn telefoon vergeten!’

Ik ga voor ons huis op het bankje aan de gracht zitten. Na een kwartiertje komt ze beneden en is ze gekleed in de stralend witte verpleegsterstuniek. Ze zwaait met haar mobieltje en jubelt. 'Gevonden! We kunnen!' Wát een heerlijke vrouw. Heren, liefde is 'Oneindig veel geduld hebben'.

BAK & FIETS

Het is een zonnige, frisse ochtend in onze mooie vestingstad Weesp. Ik rol in mijn hybride automobiel langs de Vecht de stad uit. Het is ongeveer half negen. Opeens gebeurt het. Uit het niets duikt een grote horde bakfietsen op. De laadbakken zitten volgepropt met helblonde, arische kindertjes.

Ik moet direct denken aan de film *The Invasion of the Bodysnatchers*, de legendarische sciencefictionfilm uit 1956 onder regie van Don Siegel. Dat verhaal gaat over een invasie van vreemdsoortige zaden die uit de ruimte op de aarde neervallen. Van lieverlee muteren die in vijandige mensenklonen. De oorspronkelijke bewoners schrikken zich het leplazarus en proberen te vluchten, maar ze worden besprongen door de nieuwkomers. Er is geen ontkomen aan. Weesp lijkt nu ook te worden ingenomen door zo'n futuristische bende aliens.

De lompe bakken schieten als misvormde mollen uit de grond. Ze hebben galactische namen als Urban Arrow, Makki, Babboe, Carqon en Johnny Loco E-cargo Dutch Delight. De elektrisch aangedreven monsters worden bestuurd door milieubewuste, goedbedoelende dertigers. Die hebben het noordelijke deel van de stad gekoloniseerd. In de bakken zitten de verkleumde kleuters wezenloos voor zich uit te staren. De bestuurders hebben haast. De kids moeten naar school of naar de crèche.

De nieuwbakken brugwachter Michel Le. M. is in het

brugwachtershuisje aan de Vecht van schrik onder zijn bureau gedoken en bekijkt met kogelronde ogen de aanstormende motorbende. Zijn neus rust op het dekblad. Ineens begrijp ik de bijnaam die hij ooit heeft gekregen: de Neus. Kwade tongen beweren dat hij zijn eigen brug zal moeten ophalen als hij ooit zwemmend op zijn rug vanaf de Vecht de Kom in komt drijven. Zelf vind ik dat erg overdreven. Maar mijn sympathieke gabber zit er niet mee.

Kijkend naar de bakfietsen moet ik opeens denken aan Schele Harry, onze lorrenboer uit Rotterdam-Zuid. Hij is vernoemd naar de zanger Harry Belafonte en is de zoon van Blonde Annie en Loense Leo. Die oogafwijking schijnt een familietrekje te zijn. Het is wat je noemt een sociaal zwak gezin. Harry groeit op voor galg en rad. Op latere leeftijd rijdt hij op een logge bakfiets door onze volkswijk en schreeuwt op hoge toon: 'Lorre!' Op goeie dagen is zijn bak gevuld met zware zakken vol oude kleding. Hij moet op de trappers gaan staan om vooruit te komen. Hij heeft nu eenmaal geen elektrische fiets met een 500 watt Bosch Performance-motor zoals de bakmodelletjes anno nu hebben. Die zijn voorzien van een Enviola-naaf, onderhoudsvrije riemaandrijving en schijfremmen. Je tikt er vele duizenden euro's voor af.

Wat vervoersmiddelen betreft, leven we in vreemde tijden. Soms zien we aan de overkant van de gracht een reus van een man op een piepklein elektrisch aangedreven stepje vliegensvlug voorbijschieten. Dat ding gaat sneller dan de brandweer. Opgeschoten pubers rijden op zware fietsen met solide accu's, die je eigenlijk geen fietsen meer mag noemen maar brommers. *Brave New World!*

Maar de meest markante voertuigen blijven toch die multifunctionele bakfietsen. Je kunt er je kind mee naar school brengen maar ook je oma in begraven. Natuurlijk kun

je er de boodschappen mee doen. Van de week stond ik bij de Appie als een jonge vrouw haar Babboe pontificaal parkeert voor de deur van de grootgrutter. Ze plukt twee engelachtige meisjes van een jaar of vier aan hun armpjes onder drie krat-ten Hertog Jan-bier vandaan. Tot mijn stomme verbazing springt er daarna ook nog een volwassen poedel uit die bak. Hoeveel kuub kun je in zo'n ding kwijt?

Een oudere man stapt van zijn fiets en kijkt verward om zich heen. In militaire slagorde staan er nog zes gemotori-seerde bakfietsen opgesteld voor de supermarkt. Hij schudt moedeloos zijn hoofd. Opeens is hij het zat. Hij stapt op de vrouw af en vraagt op agressieve toon: 'En waar denkt me-vrouwetje dat ik mijn fiets nu neer kan zetten?'

Ik zie de vrouw vertwijfeld om zich heen kijken. Ze zegt: 'Ik weet het ook niet, meneer, het is wel een zootje vandaag, hè, er staan hier zóveel fietsen. Ik zou ook niet weten waar ik dat bakbeest moet laten. Er is veel te weinig plek. Maar ik ben snel weer terug, hoor, oké?' Haar poedel plast intussen tegen een geparkeerde fiets.

'U kunt hem hier wel neerzetten, meneer, ik ga weg,' zegt een man die met een volle boodschappentas de buurtsuper is uit gelopen. Een vooralsnog onschuldig relletje wordt in de kiem gesmoord.

Soms gonst het heel stilletjes in de krochten van de lokale kroegen. Bozige tongen sissen dan het nieuwe onheilspe-lende scheldwoord: 'Bakfietsmaffia...'

BRIEVEN & POST

Onze brievenbus kleppert niet meer. Het is doodstil in de gang. Drie weken geleden leek het alsof oude tijden aan het herleven waren. Opeens lag onze hal vol met enveloppen. Ze vielen in allerlei maten en kleuren op de kokosmat. Soms bleven ze in bundels vastzitten in de opening van de brievenbus.

‘Papier hier, hallo, hallo!’ hoor ik opeens de echo van Holle Bolle Gijs uit de Efteling. Ik ben dol op Gijs en blijf als jongetje eindeloos proppen papier in die opengesperde bek werpen. Opgeruimd staat netjes. ‘Was je h er maar zo vlijtig,’ jengelt Blond en ze wijst naar de stofzuiger. Ter illustratie maakt ze met opgetrokken wenkbrauwen een roterende beweging met haar wijsvinger door de kamer.

De lading post bestaat uit lieve wenskaarten. Handschreven brieven krijgen we nog maar zelden. Alleen de gemeente stuurt nog formele brieven. Of de belastingdienst. Maar daar staat over het algemeen niets zinnigs in. Daar vouw ik gelijk jachtvliegtuigjes van. Als een seniele idioot laat ik die papieren straaljagertjes door het pand suizen.

Soms denk ik met weemoed terug aan de Italiaan Francesco de Tassis (1459-1517). Hij is de grondlegger van het Europese postwezen. Vette Franske, die overigens een opmerkelijke gelijkenis vertoont met Holle Bolle Gijs, heeft een goedlopende estafettepost opgezet. De brieven gaan van herberg naar herberg. Overal staan verse paarden en ruiters.

Een brief van Brussel naar Parijs doet er in vreedstijd in de winter zo'n vierenvijftig uur over.

'Eeuwenlang zou alles per brief gaan: nieuwtjes, kennisuitwisseling, goede raad, hofmakerij, geroddel,' schrijft Jet Steinz in haar prachtige boek *P.S.* Daar staan ook een paar opvallende liefdesbrieven in, zoals die van kunstenaar Jan Wolkers. Hij eindigt zijn ode aan Annemarie Nauta met de zinnen:

'Veel liefs, kussen, m'n kutje, diertje, spinnetje, Friezinnetje, en een lang likje, te beginnen bij je voorhoofd, en die eindigd [sic] daar waar je rode -venetiaans, natuurlijk - haar achter in je nek kroest. Die komt langs heel wat. Dag.'

Waar is de tijd gebleven? Onze manier van communiceren wordt met de jaren onpersoonlijker. Onze hersenspinsels vernevelen ergens in de cloud. We appen ons een slag in de rondte, maar een brief schrijven, ho maar. 'Fax - waar blijft de romantiek als de liefdesbrieven binnenkomen met een piep i.p.v. met een roos,' beklagt Loesje zich in 1990.

Met de komst van social media wordt het nog erger. Binnen een mum van tijd wordt een bericht van Amsterdam naar Rome gestuurd. Daar komt geen paard of postkoets meer aan te pas. Een potentiële 'liefdesbetuiging' bestaat op Tinder uit een *swipe* naar rechts. Met een verveelde veeg naar links word je direct gecanceld; wie volgt? Ik heb altijd een haat-liefdeverhouding gehad met digitale communicatiemiddelen.

Een persoonlijke brief vind ik een cadeautje. Of ben ik nou de laatste dementerende romanticus? Het mooiste vind ik dat iemand de tijd heeft genomen om aandacht aan mij te besteden. De schrijver heeft dat briefpapier in zijn vingers gehad en heeft zitten prakkiseren over de tekst! Misschien

heeft degene wel zitten janken en zijn er tranen op het papier gedrupt, *o amor*. Oké, ik draaf door. '*Litteris absentes videmus*,' oreert de Romeinse redenaar en filosoof Marcus Tullius Cicero: 'Door brieven zien we de afwezigen.'

Ik heb er talloze aan Blond geschreven. Het gebeurt in de tijd dat ze me voor de tweede keer harteloos aan de deur heeft gezet. Daar sta ik met mijn vuilniszakjes vol kleding. Troosteloos zoek ik als reisleader mijn heil in het buitenland. In ellenlange brieven schrijf ik het liefdesverdriet van me af. Blond heeft alle opstellen bewaard en er een elastiekje omheen gedaan. Daarna heeft ze het pakketje ergens achteloos in de stoffige krochten van de vliering gemierd. Leuk voor later, moet ze hebben gedacht. Daar kan ik in een balorige bui nog wel eens een leuk variétnummer van breien.

Waarschijnlijk begint ze in die periode al aan mijn verstand te twijfelen. Op zich is dat niet verwonderlijk als ik het proza teruglees:

'Lief, lekker stuk, mocht je na dit verhaal toch alsnog behoefte gevoelen om me terug te schrijven, talm dan niet langer en grijp verwoed naar de veder en het inkt en stuur mij een oppeppende brief. Ik heb hem hard nodig!' Als iemand nú zo zou schrijven, ligt ie binnen een kwartier in een dwangbuis op de gesloten afdeling van een psychiatrische inrichting.

Blond is niet onder indruk van mijn gemankeerde literaire meesterwerkjes en stuurt een ansichtkaart terug met de tekst: 'Veel plezier daar!' Daar moet ik het mee doen. In een van sarcasme druipende brief schrijf ik terug:

'Lief stuk, bedankt voor jouw lijvig epistel dat je mij in Oostenrijk hebt opgestuurd. Mijzelf die avond gezapig in de handen wrijvend en onder het fluiten van een gezellig deuntje heb ik me afgezonderd, teneinde jouw zwaar in de hand

liggende briefkaart te gaan lezen. Dat was pas leesgenot!

Daarna heb ik nooit meer wat gehoord. Pas na dertig jaar belt Blond mij. Driemaal is scheeprecht.